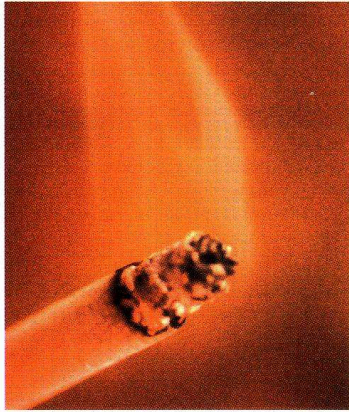

Formaldehyde bewezen kankerverwekkend

Van formaldehyde vermoedt men al langer dat het ongezond is, maar sinds vorig jaar is het officieel geclassificeerd als kankerverwekkend voor mensen.

Het gas formaldehyde geniet weinig bekendheid, maar menigeen herinnert zich nog het irriterende 'spaanplaatgas' (formaldehyde) en

uit de biologies: glazen potten met 'sterk water' (een oplossing van formaldehyde).

Formaldehyde wordt al vele jaren in talloze producten toegepast. De belangrijkste zijn: plaatmaterialen (in de lijm in bijvoorbeeld MDF en spaanplaat), meubelplaat, textiel (in kreukherstellende en krimpwerende kunstharsen), cosmetica, schoonmaak- en desinfectiemiddelen, verven, vloerbedekking en gordijnen. Kleine hoeveelheden van het gas dampen ook langzaam uit menige kunstharlijm. Verder zit er formaldehyde in tabaksrook en andere verbrandingsgassen, en komt het van nature voor in hout.

De giftigheid van formaldehyde is al vele jaren onderwerp van studie. Het gas kan irriteren, maar zijn zorgwekkendste eigenschap is het mogelijk veroorzaken of verergeren van kanker. Dat vermoeden is al oud, en tot voor kort was formaldehyde door het internationale agentschap voor kankeronderzoek (IARC) geclassificeerd als 'waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens' (groep 2a). Door de aanhoudende ongerustheid heeft het IARC in 2003 formaldehyde nogmaals beoordeeld.

De werkgroep van IARC-deskundigen concludeert uit epidemiologische studies dat er voldoende bewijs is dat formaldehyde kanker

in de neuskeelholte veroorzaakt. Voor wie beroepsmatig met de stof werkt, zijn er sterke aanwijzingen dat het leukemie veroorzaakt. Uit dierproeven blijkt bovendien dat formaldehyde een belangrijke rol speelt bij het ontstaan van kanker in de neus, doordat de stof het erfelijk materiaal aantast. De eindconclusie luidt in 2004 dan ook dat er voldoende bewijs is dat formaldehyde kankerverwekkend is voor mensen – groep 1, de hoogste classificatie.

De giftigheid van een stof hangt af van de dosis. Daardoor is er altijd discussie over het effect van (piep)kleine hoeveelheden van (mogelijk) kankerverwekkende of -bevorderende stoffen. In de praktijk blijkt het vaak onmogelijk alle contact met zulke stoffen te mijden. Maar stoffen uit de IARC-groep 1, zoals ook asbest en arsenicum, geven het hoogste risico en verdienen daarom extra aandacht.

Er zijn gelukkig al wel Nederlandse en Europese regels voor het gebruik van formaldehyde in bijvoorbeeld spaanplaat, kleding en cosmetica. Maar wij vinden dat die na deze nieuwe beoordeling herzien en zo nodig aangescherpt moeten worden. Nog liever zien we dat formaldehyde in alle consumentenproducten zoveel mogelijk wordt vervangen door een minder schadelijk oplos- of conserveermiddel. ■